

trebne nujnostne predloge sklenilo. Tako se je posrečilo, da pride načrt avstro-ogrske pogodbe do razprave. Sporazumno z vlado so namreč nekatere stranke predlagale, da se reši ta načrt nujnostnim potom. Ako bi se ta sklep ne zgodil, bi bila vlada prisiljena, porabiti § 14, to se pravi, uveljaviti načrt čez glavo poslancev. To je dobro! Ali zdaj pridejo poslanci do besede in imajo sveto dolžnost, zastopati mnenje svojih volilcev. In avstrijski, zlasti pa spodnještajski in koroški volilci so v največji večini prepričani, da je ta nagodba škodljiva za naše interese. Ali kaj hočemo? Veliko je poklicanih in malo izbranih. Veliko je „poslancev“ in proketo malo pravih zastopnikov ljudstva. Tako je danes že skoraj gotovo, da bode nagodbeni načrt vlade sprejet. In zopet bodejo romali milijoni na Ogro, zopet bode mo krvaveli za Ogro, zopet bode veljalo geslo: Ogrom groš, Avstrijcem „knof“... Avstrijski narodi imajo veliko dobrih lastnosti. Ali prva lastnost jim je: skromnost. Tako skromni so, kakor domači pes, ki se pusti od mačke hrano požreti...

**Trinajst ministrov** obsega naša slavna avstrijska vlada. Ko bi bili babjeverni, rekli bi, da pomeni ta številka nesrečo. Ali tudi brez vsacega babjeverja izrazimo lahko prepričanje, da ne bode ta vlada veliko sreče prinesla. V prvi vrsti že zato ne, ker je bila sestavljena v političnem mešetarjenju najgrše vrste. Brezračne klerikalne stranke so rogovišile toliko časa proti nagodbi, da jih je vlada s tem pomirila, da je njih vodje v ministerske frake oblekla. Taka mešetarska vlada ne more imeti za sabo ljudstva in valed tega tudi ne ljudskih zastopnikov. Kdor se brati s tako vlado, je ravno tako slab. Upajmo, da bode številki „13“ v prid ljudstvu kmalu odklenalo!

**Padanje živinskih cen** se opazuje že tedne in mesece na vseh sejnih. Na Dunaju in v Pragi so padle živinske cene pri manjvrednih komadih za 10 K žive teže. Od lanskega leta sem so padle cene pri 100 kg. žive teže za:

|                     |         |
|---------------------|---------|
| češki pitani voli   | za K 10 |
| gališki pitani voli | „ 14    |
| biki                | „ 14    |
| krave               | „ 18    |
| ovce                | „ 10    |
| teleta              | „ 30    |
| svinje              | „ 10    |

Ako se odtegne pri ceni od žive teže eno tretjino, dobi se klavno težo. Potemtakem plača danes mesar 100 kil mesa za sledeče svote cene je kakor lani:

|              |       |
|--------------|-------|
| češki voli   | K 13½ |
| gališki voli | „ 18½ |
| biki         | „ 18½ |
| krave        | „ 24  |

In vendar je meso ravno tako drago kakor prej! Neumneži pa kričijo, da je kmet draginje kriv!

**Kralj Oskar švedski** — umrl. V Stokholmu je umrl švedski kralj Oskar. Sledil mu bode sin Gustav.

## Svobodno misleči, pozor!

Šola je sveto zavetišče naprednih, svobodno-miselnih ljudi! Šola je največji sovražnik klerikalizma!

Ali zdaj se je vmešal Toni v pogovor: »En stotak hočeš plačati, oče? To ne gre. Mi ne plačamo cele te-lice in ako noče Zagorjan polovice, pa naj gre k sod-niji. Bomo videli, kdo ima prav«. — Požurnika je vese-lilo, da je ostal Toni vkljub ljubezni do Rozike tako zvesto na njegovi strani. Ali ravno zaradi svojega fanta ni hotel oditi, brez da bi ta novi povod za medsebojno sovražstvo iz sveta spravil. Še enkrat je Požurnik izpre-govoril: »Ti, Zagorjan, ne misli na stare stvari; misli, da se je današnji dogodek drugim ljudem zgodil in po-več pošteno, kaj bi od drugih zahteval?« — »250 gol-dinarjev«, se je glasil kratki odgovor. — Požurnik je po-tresil glavo in rekel: »No, ako s teboj sploh ni go-voriti, pa naj gre stvar do tožbe. Jaz se ne bojim, ali mislim, da niti stotaka ne dobiš.« — »250 goldinarjev do-bim«, se je smejal Zagorjan. — »V vsej večnosti ne, je zakričal zdaj Požurnik. «Niti stotaka ne! Veš, zakaj sem ti hotel stotak dati, vkljub temu, da ti ga nisem dolžan? Upal sem, da se poneha enkrat staro sovražstvo med nama. Ali zdaj vidim: tega ne napravim, jaz ne in nikdo drugi; tu bi se moral že čudež zgoditi«.

Zagorjan je stal s hudobnim obrazom in sovražnimi očmi: »Misliš, da čudež? Prav imaš! Veš, Požurnik, moje sovražstvo bode ponehalo, kadar bode šla tale na poto-vanje, kakor je to svoj čas tuji mož povedal«.

In Zagorjan se je obrnil ter pokazal na Samsko-goro, katere vrhunec je bil odet s sneženimi oblaki.

(Naprej prihodnjic.)

kalizmu in nasprotno! Zato skuša klerikalizem z vsemi močmi uničiti napredno izobrazbo v soli.

V Mariboru peljejo dijaki učiteljskega odločni boj proti klerikalno-nezmožnemu, surovemu „profesorju“ Majcenu. Zdaj se je tem dijakom vse štipendije in podpore odtegnilo. Klerikalni frančiškani so dijakom celo kos kruha iz ust izrgali. Sramota!

Vsa javnost stoji za dijakom. Marsikateri dijak, ki je danes izročen smrti od gladi, bi se dal rešiti, ako bi vsak naprednjak nekaj malega žrtvoval.

Naprednjaki! Pošljite par krajcar-jev dijakom v pomoč. Tudi najmanjši dar se sprejme! Darila je vpslati in se bodo javno potrdili v našem listu.

V boj proti sovražnikom šole!

Uredništvo „Štajerca“.

## Dopisi.

**Sv. Križ ob Mariboru.** V našem kraju mislijo klerikalci z nami delati, kar jim v glavo pade. Pa mi naprednjaki se proti temu na noge postavimo. Nasledke klerikalne vlade smo videli v prejšnjem obdobjem uradu. Vse črne strune so napeli, da bi okrajni odbor mariborski v svoje roke dobili. Hvala Bogu, za 3 leta smo klerikalnih konjskih črev rešeni. Hvale vredno je, kako naprednjaki v tem zastopu delujejo. Koliko podpor dobivamo, kaj se napravi, in imamo le 15% doklad. Če bi črni klerikalizem zastop v roke dobil, tako bi se za nas nič več ne skrbelo, temveč doklade bi se nad 30% zvišale. Klerikalci se tudi pritožijo, da vera peša, cerkve so prazne. Kdo je temu kriv? Tako dolgo, dokler duhovnik zunaj cerkve značajno živi, se pošteno obnaša in le Božjo besedo naznanja, gremo radi v cerkev. Nam se pa studi, če le politika zunaj in znotraj cerkev prvo besedo ima. Posebno pri maši v Kamnici je skoraj cerkev popolnoma prazna. Poprej je v tej občini mir vladal, je bilo v tem lepem kraju zelo prijetno živeti. Razmere so zdaj zelo žalostne; kdo kali mir? Črnosuknježu ni treba misliti, da smo v katerem hrvaškem kotu! Ostudno je bilo tudi pri volitvi v državno zbornico. Naznanilo se je, da se bo križ blagoslovil. Po blagoslovu pride Roškar, da neumnežem svoj špeh nasoli. Prihodnjo nedeljo so v Kamnici tudi neki križ v cerkvi blagoslovili; res pride Roškar zopet prežvekat reči, katere se ne dajo doseči. Zakaj potem vera peša? Smo mi krivi? Gotovo ne. Klerikalci so znani kot surovi ljudi. V Bresternici je zelo črni klerikalac mislil poštenega kmeta tepsti; suval in žugal mu je, vse pa le zato, ker je na glasovnici imel ime naprednjaka napisan. Je to svobodna misel? Če se to še enkrat zgodi, pridete vi, g. Molc, po domače Kužnar v „luknjo“. —

**Sv. Jakob v Slov. gor.** Našemu kaplanu Rabuzeku je zrastel spet greben, ker ga pre-dragi „Štajerc“ v zadnjih številkah nisi nič pokrtačil. Fant dobil je spet pogum in začel nas je z novega napadati v smrdljivi ljubljanski cunji. Tebe, dragi „Štajerc“ pa na prižnici. Zanimivo pa je, da ne napada samo naročnike „Štajerca“, ampak blati tudi naročnike „Slov. Gospodarja“, ja celo svoje podrepnike. Ali si prišel Rabuzek res samo iz tega namena k nam, da delaš pri nas nemir? Ali ti dajejo kmeti zato plačo, da jih po časopisih obrekuješ? Kako pa stoji z teboj? Ali si ti pravi namestnik božji? Ne! Nikdar ne! Ko bi bil ti pravi namestnik božji, bi ne skakal črez potoke, bi te tudi ne spremljali neljubi spremljevalci, in „Štajerc“ bi ne imel z teboj toliko opravila, kakor ga je že imel in še ima. Ne imel bi po župniji toliko sovražstva kakor ga imaš, lahko bi se pogodil z našim miroljubnim g. župnikom in ne dajal bi otrokom kakor tudi odraslim pohujšanja z govorico in dejanjem. Predragi kmetje! Ali še bode te rogoviležu nadalje skozi prste gledali? Zadnji čas je, da ga napodite, če škof — ne bode kmalo storil svoje dolž-nosti. Ne ozirajmo se več na jareninskega vsegamogočnega Čizmeko, kateri pri svetlem dnevu zvezde šteje in daje našemu „Joklu“ potuho. Gliba vkup štriba! (Op. uredn. Kakor poročamo v „novicah“ je naš Jakc medtem že prestavljen v Haloze. Haložani imajo smolo; vsako

leto točno in zdaj še Rabuzeka! Pa se bodo branili!)

**Sv. Jakob v Slov. gor.** Rabuzekov glavni podrepnik — petelin brez grebena — kateri je bil zaradi velikih zaslug letošno jesen z Joklovim „ordnom“ okrašenim z brilanti kislega mleka odlikovan, se že menda svojega — bola-nega — komandanta tudi boji, zato pa ga vleče v belo Ljubljano, kjer že delajo za njegov slo-vesen sprejem baje različne priprave. Tam bode veselje, tam bode življenje, ker padale bodo kronice kakor mana — in neljuba luknja, katero je pomagal kopati tudi Jaka bode spet zamašena, da bodeta lažje dihala stara dva, tudi pa halozka kuharica. — Jakc želi tudi spremembo in boljše čase, zato pa je imel nekoč prijetne sanje o „Halozah“! In te sanje so se uresničile.

\* \* \*

**Iz Koroškega.** (Samomorilec — crkne?) Rad hodim po cerkvah in veliko tolažbe je našlo moje z mnogimi življenjskimi grenkosti oblitu srce v tistih hišah božjih, kjer duhovniški pre-dstojniki Kristusov nauk: „Bratje, ljubite se med seboj!“ vzgledno izpolnjujejo, prižnico samo za razlaganje božje besede porabijo in jo za pod-pihovanje strankarskega sovražstva ne zlorabijo. — P. k. sem dospel v znano farno cerkev, ki jo tudi kranjski pobožni in politični romarji radi obiskujejo. Dopadla se mi je prijazna cerkev, tudi cerkveno opravljanje mi je bilo všeč, a pridiga, drugače dobro izpeljana, se mi je dozdelo nekako mrzla, trda, v enem stavku pa celo rovtarsko surova: „Človek, kateri sam sebi življenje vzame, ne umrje, temuč — — crkne, kakor živina.“ — Gospodine župnik, ne želim si, vas pridigovati učiti, a prosim vas: Odšraufajte peto neotesano kolo od vašega krščansko-filozofičnega vozička, da ne zavozite zopet na tihe grobove nesrečnih samomorilcev, ki so le iz slabomnosti zamenjali solzno dolino tega sveta za hladni grob in katerih duše so po krščanskem mnenju potrebni vaših in naših molitev, nikakor pa farskega prokletstva na posvečeni prižnici. — Gospod župnik, ne zamerite mi današnji članek, ker mislim, da z njim ustrezem vam in vašim farmanom in ker upam, da bodete za naprej odjenjali misliti in pridigovati, da samo morilci crknejo (krepnejo) kakor živina.

**Iz Rožne doline.** Včasih smo rekli: „Komaj se Kranjc rodi, že noge črez Ljubelj moli“. Marsikatega med nami pa še nismo črtili, ker je prišel le za poštenim delom in tudi zato, da bi se pričel za vsakega državljana potrebni nemški jezik. Tako se je godilo pred dobim četrstoletem in še tudi pozneje. Danes pa romajo znani prvaški kričaci iz Kranjskega na Koroško, da bi med nami napravili zgago, sovražstvo in pa odirajoči „kšeft“ ali pa da bi nas sebično komandirali. Vsiljuje se nam „prvaškega anti-krista“ in mejine Karavanke pa želijo na nas prekucniti (škoda da premočno stojijo! —), da bi lahkejšo do Drave prihrulili in tukaj po lisičji šegi Nemce grizli in po javnih shodih in seveda tudi pri volilvah „tužni Korotan“ tulili — — V mislih imamo še neki novi izrek: „Komaj se „Korošec“ v Kranju rodi, že svoje limance črez Karavanke drži“. Kranjski „Korošec“, lepo te prosimo, potegui jih nazaj in nesi jih v mrzlo peč prvaških dohtarjev in dijakov, da ne bodo njih pisateljske ročice po-polnoma omrznile! Vsi pametni Korošci se še v „Šmirove“ zanjke niso pustili zaplesti in zdaj ko umira, jih nikdar ne dobiš na tvoje hianavke šibe, kajti za njimi preži prvaški volk, kateri bi najrajši vse napredne Korošce v klerikalnem kotlu pražil in jih potem z panslavističnimi zobmi pohrustal — —

\* \* \*

**Amerika 20/II. 07.** Dragi mi „Štarerc“! Prosim te za malo prostora, da ti naznanim, kako priljubljen si mi; vsaki teden te težko pričakujem; ako priromaš do mene, ne spustim te poprej iz rok, da te prečitam od začetka do konca. Veseli me in tudi mislim, da vsega, kateri je našega mišljenja, da nas tako izvrstno podučnejš in nas vodiš po pravi poti; za pot bi nam revčkom lahko pomagala, se znebiti naših nasilnežov, in nasprotnikov našega napredka. Zatoraj, dragi mi „Štajerc“, ki si nevstrašen

**Koledar jetudi v 2. nakladi že razprodan. Ne več naročati in denarja pošiljati!**